

NASJONALMUSEET FOR KUNST, ARKITEKTUR OG DESIGN

Det kgl. Kultur og Kirkedepartement
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Oslo, 4. mai 2007

"ARTOTEKORDNING I NORGE"

HØRINGSUTTALELSE FRA NASJONALMUSEET FOR KUNST, ARKITEKTUR OG DESIGN

Nasjonalmuseet slutter seg i utgangspunktet til forslaget overordnede idé om styrking av kunstformidlingen, så vel i form av spredning av originalverk og gjengivelser som av informasjon om kunst og kunstnere (herunder regnet design / designere og arkitektur/arkitekter).

Museet anser ABM-utviklings utredning *Artotekordning i Norge* som et grunnlag for den videre diskusjon og eventuell etablering av et system og en instans for utleie av kunst, eventuelt også utlån og salg, med tilknyttet nettbasert formidling, men vi ser at det er mange prinsipielle problemstillinger som må utdypes nærmere. Ikke minst må målsettingen med det foreslåtte Artoteket avklares.

Nasjonalmuseet støtter ABM-utviklings uttalelse om at Staten må bestemme seg om de synes at oppstart av artotek i Norge er så viktig at det bør være en del av kulturpolitikken og at artotek i så fall bør være en post på kulturbudsjettet. Samtidig vil vi, når det gode formål er nevnt som utgangspunkt, fremheve at en artotekordning som fungerer etter målsetningen vil være svært ressurskrevende. Prioritering i forhold andre bevarings- og formidlingsoppgaver innen kunst og kulturfeltet må derfor stå sentralt i den endelige beslutning. Fra Nasjonalmuseets side er fremhevingen av behovet for betydelige ressurser ikke et skalkeskjul for uvillighet overfor forslaget, men en realistisk vurdering. Så vel innkjøp, som vedlikehold og drift, herunder informasjon og administrasjon, er ressurskrevende om kontinuitet og kvalitet skal ivaretas. Som ABM-utviklings utredning viser har de prosjekter som har vært etablert (som så ofte) blitt støttet som nyetableringer, mens det har skortet på oppfølging og vedlikehold. Ordningene har derfor hatt begrenset tidsmessig verdi.

NASJONALMUSEET

Ønsket om å gjøre en eventuell ordning gratis må sees i dette perspektiv. Ideelt sett ville det stemme godt overens med målet om å nå geografisk og befolkningsmessig bredt og vidt. Men tatt i betraktning at de færreste museer i dag har anledning til å ha gratis entré, stiller vi oss skeptiske til gratis utlån av kunst til så vel private som til organisasjoner, institusjoner og foretak.

Nasjonalmuseet er i flere sammenhenger omtalt som mulig aktør, og vi ser dette som rimelig ut fra museets nasjonale ansvar og landsdekkende oppgave både som kunnskapsbank og som formidlingsinstans samt ut fra den kompetanse museet har innen sitt felt. Vi finner det ikke riktig på det nåværende stadium å gå mer detaljert inn på prinsipielle og praktiske løsningsforslag og eventuelle konsekvenser som spesifikt angår Nasjonalmuseet i forhold til høringsuttalelsen. Men det er viktig allerede i tilknytningen til høringen å påpeke museets oppgave som forvalter av den norske kulturarv med bevaring av samlingene som en primær oppgave og med de strenge krav til sikkerhet og konservering som følger av dette – krav som ikke minst må gjøres gjeldende ved utlån fra samlingene. Det må således i utgangspunktet gjøres klart om en eventuell artotekordning omfatter samlingene (eventuelt deler av disse) – hvilket museet vil fraråde ut fra de ressursmessige konsekvenser krav til sikkerhet m.m. vil medføre, eller om det dreier seg om en egen artoteksamling. Om det i så fall vil være aktuelt med salg i tillegg til utleie (lån er nevnt, men synes ikke mulig ut fra kostnadene), hvilket ikke er urimelig i seg selv, må man være klar over at dette vil kunne komme i konflikt med museets grunnleggende ikke-kommersielle karakter i henhold til ICOMs regelverk som Nasjonalmuseet slutter seg til. Forøvrig gjelder generelt for Nasjonalmuseets eventuelle ansvar og bidrag innen en artotekordning selvsagt spørsmålet om tilførsel og prioritering av ressurser.

Tankene som fremmes i utredningen innebærer en total omlegging av Nasjonalmuseets nye landsdekkende program som nå er organisert i tre nettverk, skole, galleri og museum. Særlig gallerinettverket innebærer overføring av kompetanse og styrking av lokale kunstaktører. Vi ser at disse aktørene i notatet har fått en mindre rolle enn i St. prp. og i dagens praksis. Men en eventuell omdefinering av Nasjonalmuseets landsdekkende program er et omfattende tema som berører store deler av Kunstnorge og vil kreve en stor og grundig diskusjon. Av forslag til ulike organisasjonsmodeller ser vi at modell to er mest i tråd med slik vi arbeider i dag.

Med hensyn til nettbasert formidling (artotekportal) mener Nasjonalmuseet at det også knytter seg en rekke spørsmål av både prinsipiell og praktisk art til dette, så som ressurser og å finne egnete organisatoriske og teknologiske samt innholdsmessige løsninger. Herunder også avklaring og godtgjørelse for de rettighetsmessige aspekter.

Som sagt mener vi at utredningen gir et godt grunnlag for det videre arbeid, men en god del avklaring gjenstår før nye ordninger eventuelt kan etableres.

NASJONALMUSEET

Med vennlig hilsen
Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design

Anne Kjellberg
Konstituert direktør